صبر بر «طاعت وحدت و معصیت تفرقه»

آیه 46 سوره مبارکه انفال می فرماید: «و اطیعوا ا و رسوله و لاتنازعوا فتفشلوا و تذهب ریحکم، واصبروا ان ا مع الصابرین» این آیه در صدد بیان یکی از مهمترین رمزهای حفظ عزت و اقتدار مسلمین یعنی عدم تنازع و حفظ وحدت می باشد که محل تامل بسیاری از بزرگان جهان اسلام قرار گرفته است اما ادامه آیه و تاکید آن بر مساله مهم «صبر» شاید حکمتی داشته باشد چنانچه مفسران بزرگی چون علامه طباطبایی (ره)، حتی صفات الهی بکار رفته در انتهای بسیاری از آیات را با مضمون آیه مرتبط دانسته اند.

در حدیثی از امام علی علیه السلام به نقل از نبی مکرم اسلام (ص) هست که می فرمایند: الصَّبْرُ ثَلاثَةٌ: صَبْرٌ عِنْدَ الْمُصِيبَةِ، وَ صَبْرٌ عَلَى الطَّاعَةِ، وَ صَبْرٌ عَنِ الْمَعْصِيَةِ (کافی جلد 2 ص 91) یعنی: صبر بر سه قسم است صبر در مصیبت، صبر بر طاعت و صبر در معصیت.علامه طباطبایی (ره) ذیل همین آیه در صفحه 96 جلد 9 المیزان می فرمایند: « بر صبر تاکید کرده چرا که صبر مهمترین یاور در سختی ها و بهترین رکن در ممانعت از سستی در اراده است»

انصاف باید داد که اگر در یک جا «صبر»، امری بسیار سخت و طاقت فرسا باشد، همانا در تحمل افکار و سلایق متفاوت و بعضا ناهمسو و از آن بالاتر همراهی و همکاری با دیگرانی است که تمایزاتی جدی با تو

دارند. از همین روست که «مدارا» بعنوان عنصری محوری در تربیت اخلاقی مسلمین مورد توجه بوده است. اینکه حضرت امام خمینی (ره) می فرمودند که اگر انبیا یکجا جمع می شدند اختلافی نداشتند شاید به این خاطر باشد که ریشه اختلاف یا جهل است و یا هوای نفس. انبیاء هوای نفس ندارند و اگر جهل داشته باشند با مشورت و کسب علم آنرا برطرف می کنند لذا اختلافی نخواهند داشت.

عدم وجود تقوای جمعی و اخلاق اجتماعی در سبک تربیتی بسیاری از مذهبی ها، منجر به وضعیتی شده است که می بینیم: انشقاق ها در تشکلها و احزاب مسلمان بسیار است، درگیری و هتاکی میان مسلمین روی به فزونی است و حتی خونریزی میان آنان رواج یافته است!

درمان اصلی امروز امت اسلامی، تقویت روحیه صبر و مداراست تا بتواند عزت از دست رفته ایشان را به آنها بازگرداند.

منبع: مجله الکترونیکی اخوت